

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یاران علمی امام رضا علیه السلام

www.ketab.ir

محمد حسن ربانی بیرجندی

علی جلائیان اکبرنیا

علی انصاری بایگی

مرکز پژوهش دانشگاه علوم اسلامی رضوی

سرشناسه: ربانی، محمدحسن، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور: یاران علمی امام رضا علیه السلام / محمدحسن ربانی بیرجندی، علی جلاتیان اکبرنیا، علی انصاری بایگی.

مشخصات نشر: مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۴۴-۵۲-۰

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۵۷] - ۱۶۰؛ همچنین به‌صورت زیرنویس.

موضوع: علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۱۵۳ق. - ۲۰۳ق. -- اصحاب

موضوع: Ali ibn Musa, Imam VIII -- Ashab

شناسه افزوده: جلاتیان اکبرنیا، علی، ۱۳۵۰ -

شناسه افزوده: انصاری بایگی، علی، ۱۳۷۳ -

شناسه افزوده: دانشگاه علوم اسلامی رضوی

رده‌بندی کنگره: BP ۴۷/ ۴۵

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/ ۹۵۷

شماره کتابشناسی ملی: ۱۳۹۹-۸۱



یاران علمی امام رضا (ع)

نویسندگان: حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسن ربانی بیرجندی (استادیار گروه فقه دفتر تبلیغات اسلامی خراسان)،

حجت‌الاسلام دکتر علی جلاتیان اکبرنیا (استادیار دانشگاه علوم اسلامی رضوی)، حجت‌الاسلام علی انصاری بایگی

داور علمی: حجت‌الاسلام دکتر سیدعلی دلبری (دانشیار دانشگاه علوم اسلامی رضوی)

ویراستار: هادی ثانی

طراح جلد: حمید نخعی

چاپ اول: آذر ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

حروف چینی و صفحه‌آرایی: واحد نشر مرکز پژوهش دانشگاه علوم اسلامی رضوی

چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

مرکز توزیع: مشهد مقدس، حرم مطهر، انتشارات دانشگاه علوم اسلامی رضوی

صندوق پستی: ۱۱۹۳ - ۹۱۷۳۵ تلفن و دورنگار: ۰۵۱-۳۲۲۳۶۸۱۷

www.razavi.ac.ir

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

۹	 سخن ناشر
۱۱	 مقدمه
۱۳	 ۱. اباضیت هَروى
۱۳	 الف. زندگى نامه
۱۴	 ب. جایگاه حدیثی
۱۶	 ج. روایتی از امام رضا (ع)
۱۹	 ۲. ابراهیم بن موسى انصارى قزاز
۱۹	 الف. زندگى نامه
۱۹	 ب. جایگاه حدیثی
۲۰	 ج. روایتی از امام رضا (ع)
۲۳	 ۳. محمد بن ابى عمير
۲۳	 الف. زندگى نامه
۲۴	 ب. جایگاه حدیثی
۲۶	 ج. روایتی درباره فضیلت زیارت امام رضا (ع)
۲۹	 ۴. ابن سَکیت
۲۹	 الف. زندگى نامه
۳۰	 ب. جایگاه حدیثی
۳۰	 ج. روایتی از امام رضا (ع)

۵. ابونواس ۳۳
- الف. زندگی نامه ۳۳
- ب. جایگاه حدیثی ۳۳
- ج. روایتی در مدح امام رضا (ع) ۳۴
۶. احمد بن محمد ابن ابی نصر بزنطی ۳۵
- الف. زندگی نامه ۳۶
- ب. جایگاه حدیثی و فقهی ۳۹
- ج. روایتی از امام رضا (ع) ۴۰
۷. اسحاق بن راهویه ۴۱
- الف. زندگی نامه ۴۱
- ب. جایگاه حدیثی ۴۲
- ج. روایتی از امام رضا (ع) ۴۲
۸. ایوب بن نوح بن دراج ۴۵
- الف. زندگی نامه ۴۵
- ب. جایگاه حدیثی ۴۶
- ج. روایتی از امام رضا (ع) ۴۶
۹. حسن بن جهم ۴۹
- الف. زندگی نامه ۴۹
- ب. جایگاه حدیثی ۴۹
- ج. روایتی از امام رضا (ع) ۵۰
۱۰. حسن بن علی بن زیاد و شاء ۵۱
- الف. زندگی نامه ۵۱
- ب. جایگاه حدیثی ۵۱
- ج. روایتی از امام رضا (ع) ۵۳
۱۱. حسن بن علی بن فضال ۵۵
- الف. زندگی نامه ۵۵
- ب. جایگاه حدیثی و فقهی ۵۸
- ج. روایتی از امام رضا (ع) ۶۰
۱۲. حسن بن محبوب ۶۱

الف. زندگی نامه	۶۱
ب. جایگاه حدیثی	۶۲
ج. روایتی از امام رضا	۶۳
۱۳. ریان بن شیب	۶۵
الف. زندگی نامه	۶۵
ب. جایگاه حدیثی	۶۵
ج. روایتی از امام رضا	۶۷
۱۴. ریان بن صلت اشعری قمی	۶۹
الف. زندگی نامه	۶۹
ب. جایگاه حدیثی	۷۰
ج. روایتی از امام رضا	۷۱
۱۵. زکریا بن ادریس	۷۳
الف. زندگی نامه	۷۳
ب. جایگاه حدیثی	۷۴
ج. روایتی از امام رضا	۷۶
۱۶. زکریا بن آدم	۷۷
الف. زندگی نامه	۷۷
ب. جایگاه حدیثی	۷۸
ج. روایتی از امام رضا	۷۹
۱۷. سلیمان بن جعفر بن ابراهیم جعفری	۸۱
الف. زندگی نامه	۸۱
ب. جایگاه حدیثی	۸۱
ج. روایتی از امام رضا	۸۲
۱۸. صفوان بن یحیی	۸۳
الف. زندگی نامه	۸۴
ب. جایگاه حدیثی و فقهی	۸۴
ج. روایتی از امام رضا	۸۵
۱۹. عبدالعظیم حسنی	۸۷
الف. زندگی نامه	۸۷

سخن ناشر

نگاهی به تاریخ امامیه نشان می‌دهد که اوج تحول علمی این آیین، در روزگار امام صادق و امام باقر علیه السلام بوده است. اما در این بین، دوره امام رضا علیه السلام ویژگی خاصی دارد. چه از یک منظر ایشان در جایگاه ولایت عهدی عباسیان قرار داشتند و در جامعه جایگاه دولتی قابل توجهی یافته بودند، و از سوی دیگر، دانش دوستی خلیفه وقت و فراخوان او از دانشمندان دیگر ادیان و فرق اسلامی در برگزاری جلسات مناظره، فارغ از اینکه هدف او چه بود، زمینه مساعدی در پرورش و تکامل و گسترش اندیشه شیعی فراهم آورد. امام رضا علیه السلام که به راستی برازنده لقب عالم آل محمد بود، با حضور مقتدرانه در این مناظرات نه تنها پیروز بی منازع میدان بود، بلکه راویان و شاگردان بسیاری بخت تعلیم از محضر ایشان را یافتند، تا آنجا که یارانی بر گرد ایشان جمع آمدند که می‌توان عنوان «یاران علمی امام رضا علیه السلام» را بر آنها اطلاق کرد. برخی از اینان مرجع علمی مردم و نماینده امام علیه السلام در پاسخ به سؤالات دینی و فکری جامعه اسلامی بودند. و برخی دیگر نویسندگان و مؤلفانی که آثار گران سنگشان تا امروز باقی است. و برخی دیگر راویانی بودند که سخنان گهربار رضوی را بازمی‌گفتند و به نسل‌های پس از خود ارمغان می‌داشتند.